

Облік і оподаткування

УДК 657:004:001.89

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.19322843>

**Інформаційне забезпечення наукових досліджень з бухгалтерського обліку:
джерела, системи та аналітичні інструменти**

Перетятко Юлія Митрофанівна,

к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування

Національний університет “Чернігівська політехніка”

14030, м. Чернігів, вул. Шевченка, 95

<https://orcid.org/0000-0003-1559-3710>

Прийнято: 14.03.2026 | Опубліковано: 29.03.2026

Анотація: Ефективність наукових досліджень у сфері бухгалтерського обліку визначається повнотою, релевантністю та достовірністю інформаційної бази, оскільки саме її якість забезпечує обґрунтованість висновків і верифікацію отриманих результатів.

Ретроспективний аналіз джерел інформації дозволяє оцінити стан наукових досліджень з бухгалтерського обліку, рівень їх розробленості, основні підходи та напрями, наявні дискусійні аспекти й прогалини, що обґрунтовує актуальність теми та перспективи подальших розвідок. У статті обґрунтовано, що інформаційна база для здійснення наукових досліджень у бухгалтерському обліку включає теоретичні, спеціальні та емпіричні джерела: наукові публікації, нормативно-правові акти, первинні документи та фінансову звітність.

Наукові дослідження займають значний час і передбачають обробку великого обсягу джерел. В умовах автоматизації та цифровізації науковцям доцільно використовувати аналітичні інструменти. Серед них: бібліографічні

менеджери та генератори бібліографічних посилань. Вони підвищують ефективність та точність роботи з носіями інформації, дозволяють систематизувати джерела, робити помітки, зберігати їх і опрацьовувати індивідуально або колективно, що забезпечує достовірність, релевантність і практичну значущість отриманих результатів.

Підвищення якості інформаційного забезпечення наукових досліджень передбачає оптимізацію відбору джерел та оцінку достовірності, що включає використання наукометричних баз даних, таких як Scopus, Web of Science та Google Scholar.

Ключові слова: наукове дослідження, бухгалтерський облік, інформація, бібліографічний менеджер, наукометрична база

Information provision for accounting research: sources, systems and analytical tools

Yuliya Mytrofanivna Peretiatko

PhD in Economics, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Economics, Accounting and Taxation

Chernihiv Polytechnic National University

95 Shevchenka St.,

Chernihiv, 14030, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0003-1559-3710>

The effectiveness of scientific research in the field of accounting is determined by the completeness, relevance, and reliability of the information base, as its quality ensures the validity of conclusions and the verification of the obtained results. A retrospective analysis of information sources makes it possible to assess the state of accounting research, the level of its development, the main approaches and directions,

as well as existing controversial issues and gaps, thereby substantiating the relevance of the topic and the prospects for further studies.

The article substantiates that the information base for conducting scientific research in accounting includes theoretical, specialized, and empirical sources. Theoretical information sources comprise scientific works (dissertations, dissertation abstracts, monographs, peer-reviewed scientific articles, conference proceedings, etc.) as well as non-scientific sources (textbooks, essays, dictionaries, reference books, etc.). The regulatory framework includes codes, laws, orders, national accounting standards, etc. The empirical component of the information base consists of primary documents and financial reporting.

Scientific research requires considerable time and involves processing a large volume of sources. In the context of automation and digitalization, researchers are advised to use analytical tools. These include bibliographic managers and citation generators. They enhance the efficiency and accuracy of working with information sources, enable the systematization of references, making notes, storing and processing them individually or collaboratively, thereby ensuring the reliability, relevance, and practical significance of the results obtained.

It is substantiated that in accounting research it is advisable to use bibliographic managers such as Zotero or Mendeley. They are free of charge, support a wide range of citation styles, and integrate with text editors. Among citation generators, VAK.in.ua and Grafiati are recommended due to their user-friendly interface and free access.

Improving the quality of information support for scientific research involves optimizing the selection of sources and assessing their reliability, which includes the use of bibliometric databases such as Scopus, Web of Science, and Google Scholar.

Keywords: scientific research, accounting, information, bibliographic manager, bibliometric database.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток економіки, цифровізація бізнес-процесів, впровадження принципів сталого розвитку в діяльність

підприємства, вплив штучного інтелекту зумовлюють появу нових об'єктів обліку та розширення інформаційних запитів користувачів щодо фінансових і нефінансових показників діяльності суб'єктів господарювання.

Облік як інформаційна система підприємства виконує ключову роль у формуванні достовірних даних про господарську діяльність, відтак ефективність наукових розвідок у цій галузі безпосередньо залежить від повноти, релевантності та достовірності інформаційної бази дослідження.

Якість інформаційного забезпечення визначає наукову обґрунтованість висновків, можливість верифікації результатів та рівень їх практичної значущості. Недостатня систематизація або використання недостовірних даних можуть призвести до хибних узагальнень і рекомендацій. Тому формування належної інформаційної бази є одним із ключових етапів організації наукового дослідження у сфері бухгалтерського обліку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Інформаційне забезпечення наукових досліджень з бухгалтерського обліку є складовою частиною освітньої компоненти “методологія наукових досліджень”, яка викладається, здебільшого, на магістерському рівні та міститься у навчальній літературі. Зокрема, С.Ф. Легенчук, М.Ю. Чік, Г.Ю. Хоменко [1, С. 124-137], Р. Ф. Бруханський [2, С. 21-25].

Використання інформаційних інструментів у наукових дослідженнях досліджували Г. Аніловська, Ю. Полякова [3]. Автори зосередили свою увагу на дослідженні пошукових систем наукової інформації.

У статті [4] автори дослідили можливості використання інформаційно-пошукових систем та бібліометричних платформ, таких як Google Scholar, Scopus, Web of Science, для вдосконалення наукового пошуку, оцінки публікаційної активності та взаємодії між дослідниками.

У статті [5] Г.О. Бірта та інші наводять етапи експертизи документальних джерел інформації, а також класифікаційні ознаки типізації документальних джерел інформації. Автори стверджують, що “експертиза документальних

джерел інформації є невід’ємною складовою наукового дослідження, що забезпечує об’єктивність, достовірність і глибину джерелознавчого аналізу” [5, С. 87].

У статті [6] колектив авторів розглядають класифікацію інформаційних ресурсів, визначають основні функції інформаційного забезпечення (орієнтаційну, методологічну, аналітичну та прогностичну) та окреслюють виклики, пов’язані з інформаційним перевантаженням і забезпеченням академічної доброчесності.

Качан Я.В. стверджує, що “інформаційне забезпечення є тією відправною точкою, з якої розпочинають наукове дослідження” [7, С.135]. Авторка розглядає інформаційне забезпечення як цілісну систему до якої відноситься: класифікація інформаційних ресурсів, функціональне призначення та сучасні інструменти у роботі з інформацією.

Актуальний та досить дискусійний напрямок в наукових дослідженнях є використання штучного інтелекту. Переваги та загрози його використання досліджувалися у працях [8-12].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Не применшуючи значення результатів досліджень науковцями, проблема формування якісної інформаційної бази досліджень з бухгалтерського обліку залишається остаточно не вирішеною. Зокрема, відсутній єдиний підхід до класифікації джерел інформації, критеріїв їх відбору. Варто зауважити, що серед джерел науковці виокремлюють теоретичні джерела інформації, не приділяючи увагу значенню нормативно-правових та емпіричних джерел у межах єдиної методологічної концепції дослідження.

Крім того, потребує подальшого дослідження методичне забезпечення застосування сучасних цифрових інструментів (бібліографічних менеджерів, генераторів посилань, аналітичних платформ) у процесі формування та систематизації інформаційної бази. Таким чином, удосконалення підходів до

структурування, оцінювання та використання наукових джерел залишається актуальним напрямом подальших наукових розвідок.

Метою статті є обґрунтування теоретичних і практичних засад формування структури інформаційної бази наукових досліджень з бухгалтерського обліку, а також аналіз аналітичних інструментів для підвищення достовірності та релевантності результатів дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інформаційна база для здійснення наукових розвідок з бухгалтерського обліку може бути теоретичною та спеціальною.

Носії інформації теоретичного характеру (табл.1) формують теоретико-методологічну базу, відображають стан наукових розвідок з певної тематики, містять авторські концепції, класифікації, методики, принципи, понятійний апарат тощо.

Таблиця 1

Джерела наукової інформації у бухгалтерському обліку

Назва документу	Призначення документу
Монографія	Наукове видання, що містять повне і всебічне дослідження однієї проблеми або теми і належать одному або декільком авторам. Якщо проблематика досліджена двома і більше авторами, то монографія називається колективною.
Дисертація	Кваліфікаційна наукова робота в певній галузі науки, містить сукупність наукових результатів, наукових положень, висунутих автором для прилюдного захисту і свідчать про особистий внесок автора в науку і його якостях як ученого.
Автореферат	Виклад основних положень дисертації, складене самим автором, який публікується обмеженим тиражем.
Депоновані рукописи	Рукописи, які передані на зберігання до спеціальних інформаційних органів.
Препринт	Попередня публікація матеріалів до оприлюднення книги, статті.
Науково-технічний звіт	Відображенням результатів науково-дослідної чи дослідно-конструктивної роботи
Фахова наукова стаття	Опублікована у фаховому виданні наукова праця, яка містить авторське теоретичне або практичне обґрунтування положень з певної проблематики та характеризується науковою новизною
Тези доповідей	Опубліковані до початку наукової конференції матеріали попереднього характеру, що містять виклад основних аспектів наукової доповіді

Джерело: власна розробка

Серед носіїв інформації теоретичного характеру доцільно виокремити підручники, навчальні посібники, реферати, картотеки, енциклопедії, експрес-довідники. Такі джерела носять довідковий характер, містять усталені, доведені дані про події та явища суспільного життя.

За характером інформації джерела можуть бути первинними та вторинними. Первинні джерела містять нові результати досліджень, авторські висновки. Вторинні – узагальнюють, систематизують або інтерпретують первинні матеріали. У таблиці 2 наведена класифікація джерел інформації за належністю до наукових джерел та характером інформації.

Таблиця 2

Класифікація джерел інформації

Джерело	За належністю до наукових джерел		За характером інформації	
	Наукове	Не наукове	Первинне	Вторинне
Монографія	+		+	
Дисертація	+		+	
Автореферат	+			+
Депоновані рукописи	+		+	
Препринт	+		+	
Науково-технічний звіт	+		+	
Фахова наукова стаття	+		+	
Тези доповідей	+		+	
Експрес-інформація		+		+
Реферат		+		+
Навчальний підручник		+		+
Картотека		+		+
Енциклопедія		+		+

Джерело: власна розробка

Бухгалтерський облік функціонує в умовах чітко визначеного нормативно-правового поля. Методологія відображення в обліку господарських операцій та формування фінансової звітності визначається національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або (та) міжнародними стандартами

фінансової звітності. Формування інформації для податкових розрахунків – Податковим кодексом України. Водночас слід враховувати положення підзаконних нормативно-правових актів – наказів, постанов, методичних рекомендацій та роз’яснень профільних органів державної влади, які конкретизують порядок застосування облікових і податкових норм на практиці.

Таким чином, специфіка наукових розвідок у бухгалтерському обліку полягає в узгодженні теоретичних положень із чинними нормативно-правовими актами.

Наукові розвідки у бухгалтерському обліку передбачають опрацювання фактичних даних про господарську діяльність суб’єкта господарювання: первинні документи, реєстри бухгалтерського обліку, форми внутрішньої звітності, фінансова звітність. Зазначені джерела інформації утворюють емпіричну складову наукової роботи.

Таким чином, інформаційною базою наукових досліджень з бухгалтерського обліку є система теоретичних, спеціальних та емпіричних джерел інформації (рис. 1).

Важливим елементом інформаційної бази наукових досліджень є наукометричні бази даних, які забезпечують систематизований доступ до рецензованих публікацій, аналітичних показників цитованості та інструментів оцінювання наукової активності.

Результати наукових досліджень у сфері бухгалтерського обліку оприлюднюються у рецензованих наукових джерелах, які індексуються такими базами як: Scopus, Web of Science, Google Scholar, Index Copernicus.

Робота з наукометричними базами дає науковцям можливість здійснювати пошук актуальних досліджень, аналізувати динаміку розвитку наукових напрямів, визначати впливовість авторів і видань, а також формувати доказову базу для обґрунтування власних наукових положень.

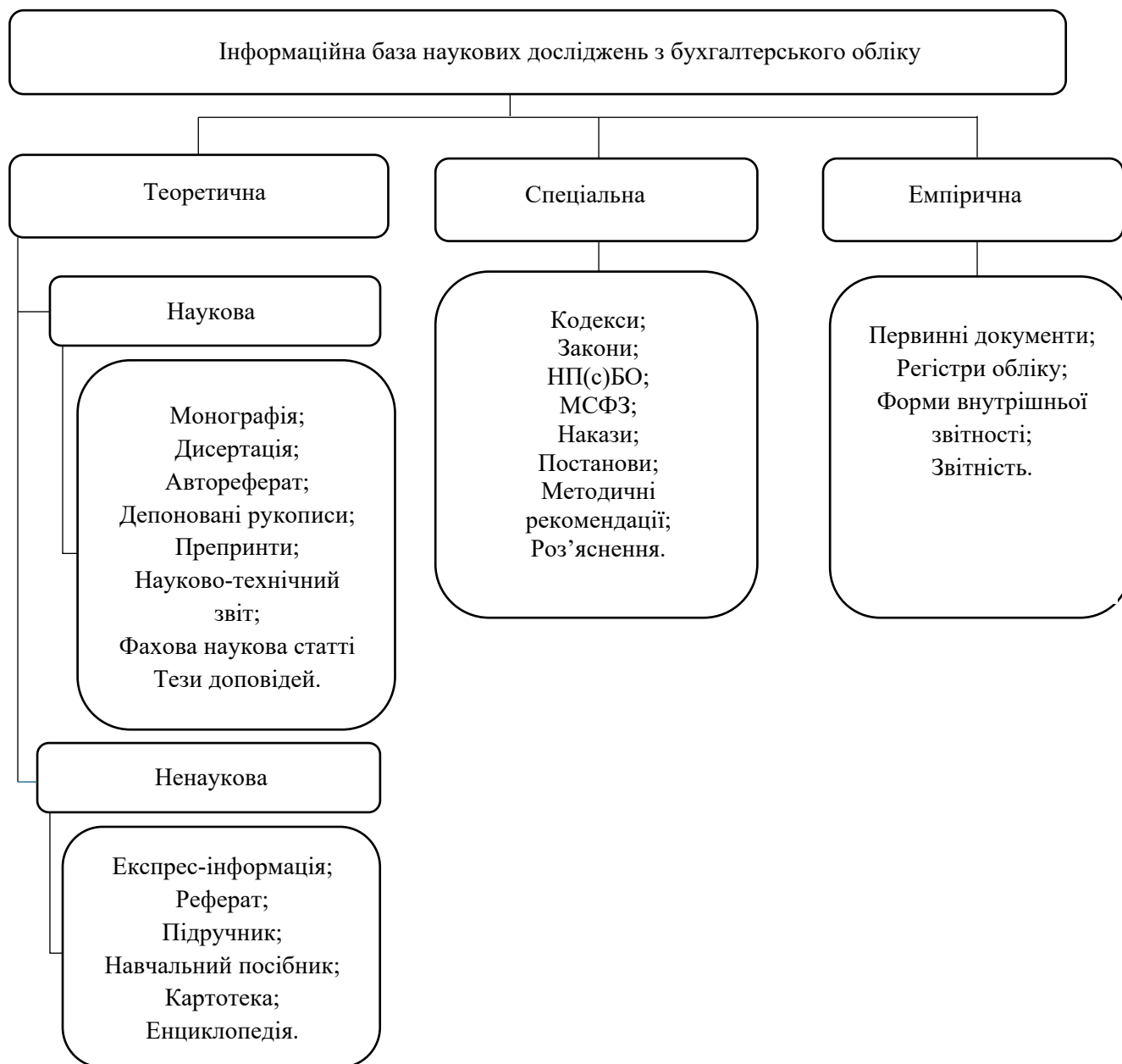

Рис. 1. Інформаційна база наукових досліджень з бухгалтерського обліку

Джерело: власна розробка

Наукове дослідження з бухгалтерського обліку – це систематична та цілеспрямована робота, яка потребує від науковця або дослідника певного, часто тривалого часу для ґрунтового вивчення стану наукових розвідок з відповідної тематики, а також розробки та тестування власної гіпотези. Внаслідок чого актуальності набуває потреба в накопиченні, систематизації та зберіганні джерел інформації з метою ефективної подальшої роботи над дослідженням. В умовах

автоматизації та цифровізації досягти зазначеної мети допомагають бібліографічні менеджери.

Бібліографічний менеджер – це програма або хмарний сервіс, який дозволяє збирати теоретичні джерела інформації, систематизувати за певними ознаками, зберігати, робити помітки та опрацьовувати їх індивідуально або колективно. Найпоширенішими бібліографічними менеджерами є: Zotero, Mendeley, EndNot, RefWorks, Citavi, JabRef, Paperpile. У таблиці 3 наведені їх головні характеристики.

Таблиця 3

Характеристики бібліографічних менеджерів

Характеристики	Zotero	Mendeley	EndNot	RefWorks	Citavi	JabRef	Paperpile
Вартість	Безкоштовний	Безкоштовний / Premium	Платний	Підписка	Платний (є демо-версія)	Безкоштовний	Платний
MS Word	+	+	+	+	+	Через BibTeX	+
Google Docs	+	+	Обмежено	+	Обмежено	Ні	+
Робота з PDF	Анотації	Анотації	Розширені	Базові	Цитати і нотатки	Базова	Зручна
Стилі цитування	10 000+	7 000+	6 000+	4 000+	10 000+	Залежить від BibTeX	8 000+
LaTeX	+	+	+	Обмежено	Частково	Основне призначення	Частково
Планування дослідження	Ні	Ні	Ні	Ні	Так	Ні	Ні
Хмарна робота	+	+	Через Online	+	+	Через сторонні сервіси	Повністю хмарний

Джерело: власна розробка на основі [13-19]

Одним із перших за часом створення бібліографічних менеджерів, наведених у таблиці 3, є EndNote. З'явився він у 1988 році і вирізняється широкими функціональними можливостями щодо формування, редагування та автоматичного форматування бібліографічних посилань відповідно до вимог

різних стилів цитування. Дозволяє працювати і великими масивами інформації, підтримує імпорт даних із наукових баз та електронних каталогів, а також синхронізацію бібліотеки між різними пристроями. Завдяки зазначеним перевагам EndNote стає найпоширенішим менеджером в міжнародній науковій спільноті. Нині сервіс є платним та має хмарну синхронізацію (EndNote Online).

Бібліографічні менеджери Zotero та Mendeley з'явилися на початку 2000-х років і завдяки безкоштовному доступу та хмарному сервісу швидко завоювали прихильність науковців. Сервіси підтримують велику кількість стилів цитування та мають інтеграцію з текстовими редакторами.

Менш відомими бібліографічними менеджерами в українській науковій спільноті є: RefWorks, Citavi, JabRef, Paperpile. Менеджери Paperpile та RefWorks забезпечують зручну колективну взаємодію над науковою роботою. Citavi містить елементи планування наукового дослідження, що є перевагою у міждисциплінарних проєктах. JabRef орієнтоване на роботу з LaTeX-середовищем, яке є ефективним для технічних та математичних досліджень. Система підготовки документів LaTeX дозволяє автоматично формувати зміст, списки літератури, нумерацію формул, таблиць, рисунків.

Вибір бібліографічного менеджера буде залежати від специфіки наукового дослідження, економічних факторів (платна або безкоштовна версія), вимог фахових видань, технічного середовища створення рукопису, а також можливістю колективної роботи.

При роботі із джерелами інформації необхідно суворо дотримуватися норм та принципів академічної доброчесності. Згідно з Рекомендаціями щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах визначено, що академічним плагіатом буде вважатися “Відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту” [20, п. 2.1].

З метою запобігання появі академічного плагіату в наукових текстах автори мають неухильно виконувати вимоги щодо коректного цитування та оформлення посилань.

Цитування – це використання в науковому тексті фрагмента чужого твору (тексту, даних, висловлювання) з обов’язковим посиланням на джерело. Цитування може бути прямим або дослівним та непрямим – переказ, перефразування, виклад думки автора власними словами.

Невід’ємною частиною процесу цитування є формування бібліографічних відомостей про цитований тест, який називається посилання.

Процес формування бібліографічних відомостей регламентується ДСТУ 8302:2015 “Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання” [21].

Згідно з ДСТУ 8302:2015 бібліографічне посилання – сукупність бібліографічних відомостей про цитований, розглядуваний або згаданий у тексті документа інший документ, достатній для його загальної характеристики, ідентифікування й пошуку [21, п.3.1]. Бібліографічні посилання розрізняють за їх видами (табл. 4).

Таблиця 4

Класифікація бібліографічних посилань

Класифікаційна ознака	Види
За складом елементів	Повне, коротке
За місцем розташування в документі	Внутрішньотекстове, підрядкове, позатекстове
За повторністю наведення посилань	Первинне, повторне
За вмістом бібліографічних записів	комплексне бібліографічне посилання

Джерело: систематизовано автором за [21]

Бібліографічні посилання окрім за стандартом ДСТУ 8302:2015 можуть оформлюватися іншими стилями: MLA style (Modern Language Association), APA style (American Psychological Association), Chicago Style (Turabianstyle), Harvard Referencing style (BSI - British Standards Institution), ACS style (American Chemical Society), AIP style (American Institute of Physics), IEEE style (Institute of Electrical

and Electronics Engineers). У таблиці 5 наведено оформлення наукової фахової статті різними стилями.

Таблиця 5

Оформлення бібліографічного посилання міжнародними стилями

Стиль	Приклад оформлення
ДСТУ 8302:2015	Перетятко Ю.М. Стан наукових досліджень з обліку, аналізу та аудиту. <i>Ефективна економіка</i> . 2023. №. 3. URL: https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.3.34 (дата звернення: 21.02.2026).
MLA 8	Перетятко, Ю. М. "СТАН НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ." <i>Efektyvna ekonomika</i> , no. 3, 2023.
APA 7	Перетятко, Ю. М. (2023). СТАН НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ. <i>Efektyvna ekonomika</i> , (3). https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.3.34
APA 6	Перетятко, Ю. М. (2023). СТАН НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ. <i>Efektyvna ekonomika</i> , (3). doi:10.32702/2307-2105.2023.3.34
Chicago	Перетятко, Ю. М. "СТАН НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ." <i>Efektyvna ekonomika</i> , no. 3 (2023). doi:10.32702/2307-2105.2023.3.34.
Harvard	Перетятко, Ю. М., (2023). СТАН НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ. <i>Efektyvna ekonomika</i> [онлайн]. (3). [Дата звернення 21 лютого 2026]. Режим доступу: doi: 10.32702/2307-2105.2023.3.34
Academy of Management Journal	СТАН НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ. 2023. <i>Efektyvna Ekonomika</i> , (3). http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.3.34 .
ACS	Перетятко, Ю. М. Стан наукових досліджень з обліку, аналізу та аудиту. <i>Efektyvna ekonomika</i> 2023, 3. https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.3.34 .

Джерело: сформовано автором самостійно

Бібліографічні посилання (табл. 5), які оформлені у різних стилях різняться порядком подання елементів джерела та пунктуаційним оформленням. Оскільки наукові видання встановлюють власні вимоги до формування посилань, автори часто стикаються з необхідністю їх технічної адаптації до конкретних редакційних стандартів. З метою зменшення ймовірності виникнення помилок при формуванні бібліографічних посилань доцільним є використання генераторів бібліографічних посилань. Такими є: BibMe, Citation Machine, CiteFast, Chegg, VAK.in.ua, CiteFast, Grafiati, VAK.in.ua. Здебільшого генератори посилань є безкоштовними. Однак є ті, які вимагають реєстрацію, преміум

підписку (для більшого переліку стилів оформлення) або передоплату. На нашу думку, досить зручними, з інтуїтивно зрозумілим інтерфейсом та безкоштовним доступом є VAK.in.ua та Grafiati.

Висновки. Ретроспективний аналіз джерел інформації показує стан вивчення проблеми, рівень її наукової розробленості, основні підходи та напрями досліджень, а також наявні дискусійні аспекти й прогалини у наукових напрацюваннях, що дає змогу обґрунтувати актуальність обраної теми та визначити перспективи подальших наукових досліджень.

Джерелами інформації для здійснення наукових досліджень з бухгалтерського обліку є теоретичні, спеціальні та емпіричні носії інформації. До теоретичних носіїв інформації відносяться наукові (дисертація, автореферат, монографія, фахова наукова стаття, тези доповідей тощо) та ненаукові джерела (посібники, реферати, словники, довідники тощо).

Особливістю бухгалтерського обліку є його функціонування в умовах чіткого нормативно-правового регулювання, що визначає методологічні засади ведення обліку, порядок формування та подання фінансової звітності, а також вимоги до організації облікового процесу та у сукупності утворює спеціальну інформаційну базу. Таким чином, обґрунтування наукових висновків має здійснюватися з урахуванням актуальних законодавчих вимог, офіційних роз'яснень уповноважених органів та тенденцій гармонізації національного обліку з міжнародними стандартами, що забезпечує релевантність і прикладну цінність отриманих результатів.

Наукові дослідження у бухгалтерському обліку передбачають опрацювання фактичних даних про господарську діяльність суб'єкта господарювання: первинних документів, реєстрів обліку, форм внутрішньої звітності, фінансової звітності. Зазначені джерела інформації утворюють емпіричну складову наукової роботи.

Джерелами теоретичної інформації є наукові публікації, індексовані в провідних наукометричних базах даних, зокрема Scopus, Web of Science, Google

Scholar та Index Copernicus. Індексція в зазначених базах слугує індикатором наукової якості, рецензованості та міжнародної видимості досліджень, що забезпечує достовірність і репрезентативність використаних теоретичних матеріалів.

Побудова теорії, тестування гіпотез, перевірка фактів господарських операцій, формування наукової новизни та висновків займають тривалий час. З метою ефективної організації інформаційної бази науковцю або досліднику доцільно використовувати бібліографічні менеджери, які дозволяють збирати, систематизувати джерела за певними ознаками, зберігати, робити помітки та опрацьовувати індивідуально або колективно. Враховуючи переваги та недоліки бібліографічних менеджерів, для наукових досліджень з бухгалтерського обліку доцільно використовувати Zotero або Mendeley. Вони є безкоштовними, підтримують велику кількість стилів цитування та мають інтеграцію з текстовими редакторами.

Важливим аспектом у роботі з джерелами інформації є оформлення бібліографічного посилання відповідно до встановлених стилів, яких із врахуванням підвидів може налічуватися більше 10 000. Здебільшого стилі різняться порядком подання елементів джерела та пунктуаційним оформленням. Враховуючи значний обсяг стилів та вимог до їх оформлення збільшується ймовірність допущення помилок при оформленні бібліографічних посилань. Ефективним інструментом підвищення точності оформлення джерел є застосування спеціалізованих генераторів бібліографічних посилань, які дозволяють автоматично формувати посилання відповідно до обраного стилю. Досить зручними, з інтуїтивно зрозумілим інтерфейсом та безкоштовним доступом є VAK.in.ua та Grafiati.

Список використаних джерел

1. Легенчук С. Ф., Чік М. Ю., Хоменко Г. Ю. Основи наукових досліджень в бухгалтерському обліку : електрон. навч. посіб. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 280 с.

2. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень і викладання облікових дисциплін : опорний конспект лекцій для студентів спеціальності „Облік і оподаткування”. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 110 с.

3. Аніловська Г., Полякова Ю. Інформаційні технології як інструмент при проведенні наукових досліджень. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 5. Том 1. С. 282-287.

4. Абрамова О.В., Ткачук А.І. Інформаційно-пошукові системи та бібліометричний аналіз як елементи інформаційних технологій та засоби підтримки наукових досліджень в умовах інформатизації суспільства. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2024. № 216. С. 358-362

5. Бірта Г. О., Педченко Н. С., Стрілець В. Ю., Карпенко Н. В., Іваннікова М. М. (2025). Експертиза документальних джерел інформації як метод наукових досліджень. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Технічні науки»*. 2025. № 1. С. 87-91.

6. Кишакевич Б. Ю., Мурдза П. А., Зварич Б. Я. Інформаційне забезпечення наукових досліджень у сфері економіки: сучасні підходи та тенденції. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2025. №19. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15862745>

7. Качан Я.В. Проблеми інформаційного забезпечення наукових досліджень. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 2(8). С.135-143.

8. Бердо Р. С., Расюн В. Л., Величко В. А. (2023). Штучний інтелект та його вплив на етичні аспекти наукових досліджень в українських закладах освіти. *Академічні візії*. 2023. №22. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/469> (дата звернення 22.03.2026).

9. Толочко С.В., Бордюг Н.С., Міронець Л.П. Академічна доброчесність та штучний інтелект в освітній і науковій діяльності. *Інноваційна педагогіка*. 2023. №2 (62).С. 25-32.

10. Киричук Б.С., Гришко В.І. Академічна доброчесність і штучний інтелект: подолання викликів у освітньо-науковій діяльності України та

зарубіжних держав. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2024. № 85. Том 2. С. 305-310.

11. Стрілець В. Ю., Педченко Н. С., Бірта Г. О., Карпенко Н. В., Іваннікова М. М. Переваги та недоліки застосування штучного інтелекту в наукових дослідженнях. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія "Технічні науки".* 2024. №2. С. 63-68.
<https://doi.org/10.37734/2518-7171-2024-2-10>.

12. Толочко С.В., Годунова А.В. Теоретико-методичний аналіз оптимізації дослідницької та наукової діяльності в умовах використання сервісів зі штучним інтелектом. *Інноваційна педагогіка.* 2023. №2 (61). С. 18-24.

13. Zotero. URL: <https://www.zotero.org> (дата звернення 26.02.2026)

14. Mendeley. URL: <https://www.mendeley.com> (дата звернення 26.02.2026)

15. EndNote. URL: <https://endnote.com> (дата звернення 26.02.2026)

16. RefWorks. URL: <https://refworks.proquest.com> (дата звернення 26.02.2026)

17. Citavi. URL: <https://www.citavi.com> (дата звернення 26.02.2026)

18. JabRef. URL: <https://www.jabref.org> (дата звернення 26.02.2026)

19. Paperpile. URL: <https://paperpile.com> (дата звернення 26.02.2026)

20. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо). URL:
<https://osvita.ua/doc/files/news/616/61647/1-11-8681.pdf>

21. ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. [Чинний від 2016-03-04]. Вид. офіц. Київ, 2016. 20 с.